

Nr 03/199 (Marzec) 2026

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
Oddział „Sudety Zachodnie” Jelenia Góra
Komisja Krajoznawcza

Wprowadzenie

W marcowym numerze Informatora Krajoznawczego najważniejszą jest relacja z uroczystości otwarcia Roku PTTK na Dolnym Śląsku. Nie mniej ważną jest relacja z wyborów w naszym Oddziale PTTK.

Aby jednak nie było tak oficjalnie to zamieszczam opisy dwóch spotkań z Bogusławem Jasińskim: jednego w Bukowcu, drugiego w Szklarskiej Porębie.

Na koniec dzielę się informacjami z kolejnego spaceru historyczno-krajoznawczego.

Życzę miłej lektury.

Krzysztof Tęcza

Spis treści:

- Str. 1 Wprowadzenie
- Str. 3 Bogusław Jasiński zaprosił do Galerii Sztuki Nowej ETHOS
- Str. 6 Wybory w jeleniogórskim PTTK
- Str. 10 Bogusław Jasiński i jego najnowsza książka
- Str. 15 Oficjalne otwarcie Roku PTTK na Dolnym Śląsku
- Str. 22 49. spacer historyczno-krajoznawczy – do Muzeum Przyrodniczego

Bogusław Jasiński zaprosił do Galerii Sztuki Nowej ETHOS

Na początek zadamy pytanie: A kto to jest Bogusław Jasiński ? No właśnie, czy warto poświęcać nasz cenny czas dla takiego człowieka?

Jeśli skorzystamy z oficjalnych źródeł to dowiemy się, że Bogusław Jasiński to przede wszystkim filozof, estetyk oraz pisarz. Laureat nagrody „Pro Redemptione” w 2020 roku oraz nagrody ministerialnej I-stopnia im. Stanisława Wyspiańskiego. Ale przede wszystkim autor koncepcji ethosofii – nowego stanowiska teoretycznego wykraczającego poza standardowo rozumianą filozofię.

Bogusław Jasiński jako absolwent trzech fakultetów: filologii polskiej, filozofii oraz Wydziału Reżyserii Dramatu Akademii Teatralnej w Warszawie wykłada na wielu uczelniach w kraju i za granicą. Ale, by nie było tak poważnie jest także maratończykiem i triathlonistą. Bierze udział w wielu zawodach i zdobywa w nich czołowe miejsca.

Tak więc, oprócz tego, że Bogusław Jasiński jest utalentowanym człowiekiem, człowiekiem nie bojącym się podejmować nowych wyzwań, człowiekiem stawiającym odważne tezy w świecie filozoficznym, potrafiącym stawiane tezy obronić i nie tylko je wyjaśnić to jeszcze zapalić innych do ich realizowania, to jeszcze jest sportowcem, nie wiem czy można go nazwać amatorem skoro sport stał się jednym z ważnych elementów jego życia, ale Bogusław Jasiński jest przede

wszystkim mieszkańcem Karpacza. Jest jednym z wielu obywateli, którymi miasto pod Śnieżką powinno się chlubić.

Jednym z elementów związanych z twórczością Bogusława Jasińskiego jest mała miejscowość nieopodal Kowar czyli Bukowiec. To właśnie tutaj znajduje się pałac, którego najbardziej znanymi właścicielami byli Fryderyk I Fryderyka von Reden. Dzisiaj jest on siedzibą Związku Gmin Karkonoskich. Ostatnio przeprowadzono tu prace remontowe podczas których odkryto schowane pod warstwą tynku stare malunki. Dlatego obiekt ten zaliczany jest obecnie do jednych z ładniejszych w naszym regionie. Nic też dziwnego, że Bogusław Jasiński upodobał sobie ten właśnie obiekt postanawiając prezentować tu swoje spotkania. Ponieważ zarządzający pałacem dyrektor biura ZGK pan Łukasz Hada jest przychylny takim inicjatywom, a i zarząd ZGK nie ma nic przeciwko, powstała tu Galeria Sztuki Nowej ETHOS. I to właśnie w ramach niej 13 grudnia 2025 roku miał miejsce wernisaż wystawy „Oswoić wschód, wyzwolić ducha”. Ponieważ każda wystawa ma swoje ramy czasowe 14 lutego 2026 roku zorganizowano jej finał. To właśnie podczas

tego wyjątkowego spotkania Bogusław Jasiński wcielił się w rolę kuratora oprowadzającego po wystawie. A trzeba przyznać, że bez jego opowieści, bez jego spojrzenia na przedstawiane dzieła nie do końca mogliśmy zrozumieć ten rodzaj sztuki. Ta bowiem przedstawiana na wystawie niejako odbiega od przyjętych standardów i niekoniecznie jest tak wyrazista jak jesteśmy do niej przyzwyczajeni.

Dla rzetelności podam, że na wystawie poznawaliśmy prace autorstwa: Ryszarda Ługowskiego i Zygmunta Piotrowskiego (absolwentów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie) ale przede wszystkim Pauliny Sylwestrowicz, która o swoich pracach tak opowiada: „Traktuję moje prace jako „współrzędne”, - punkty orientacyjne w przestrzeni percepcji”.

Do wystawy zostało przygotowane opracowanie przybliżające twórczość artystów ale także przybliżające przemyślenia Bogusława Jasińskiego, który m.in. odniósł się do podstawowego pytania: „Kiedy człowiek przestaje być artystą?”. Nie będę tutaj oczywiście zdradzał szczegółów bo każdy musi sam po zapoznaniu się z nimi odnieść do nich ale powiem, że warto sięgnąć po owo wydawnictwo by dowiedzieć

się jak autor widzi przyszłość sztuki. Czy uważa, że sztuka zatrzymała się na jakimś etapie czy wybiega w niepojmowaną przez nas przyszłość. Czy sztuka stoi w miejscu czy rozwija się. I w ogóle czym dla przeciętnego Kowalskiego jest sztuka.

Właśnie na te i inne pytania odpowiadali zaproszeni przez Bogusława Jasińskiego artyści. Muszę przyznać, że dyskusja była rzeczowa a ze względu na różnice w interpretacji przyjmowania jej, wypowiedzi nie były jednakowe.

Wybory w jeleniogórskim PTTK

21 marca 2026 roku w Oddziale PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze miał miejsce Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy. W spotkaniu uczestniczyli delegaci wybrani podczas zjazdów poszczególnych kół PTTK. Zapoznali się oni ze sprawozdaniem przedstawionym przez ustępujący zarząd, który pracował pod kierunkiem Krzysztofa Tęczy w latach 2022-2025.

W jeleniogórskim Oddziale PTTK organizowane były imprezy w różnych dziedzinach turystyki. Dzięki społecznej pracy działaczy posiadających uprawnienia do prowadzenia wycieczek w tych dyscyplinach odbyło się wiele ciekawych rajdów i wycieczek. Prym w tym względzie wiedzie Komisja Turystyki Pieszej prowadzona przez Wiktora Gumprechta. Sztandarową imprezą tej komisji jest organizowany od ponad pół wieku Rajd na Raty. W minionej kadencji odbyło się 187 wycieczek w ramach tego rajdu.

Jeśli chodzi o Komisję Turystyki Górskiej to w mijającej kadencji prowadzący KTG zweryfikowali ponad tysiąc odznak GOT, w tym 283 odznak Głównego Szlaku Sudeckiego. Ważnym jest tutaj fakt, że odznaki zdobywane na GSS są zweryfikowane jedynie w dwóch miejscach w Polsce, w COTG w Krakowie oraz w Oddziale PTTK w Jeleniej Górze. Jest to dosyć wygodne dla turystów chcących zweryfikować odznakę podczas pobytu w naszym regionie.

Komisja Krajoznawcza prowadzona przez Krzysztofa Tęczę znana jest przede wszystkim z organizowanych we współpracy z Muzeum Karkonoskim Spacerów historyczno-krajoznawczych. W okresie kadencji przeprowadzono 45 takich spacerów.

Komisja Krajoznawcza organizuje także Finały Dolnośląskie Konkursu Poznajemy Ojcowiznę zachęcające dzieci i młodzież do opracowywania prac z zakresu

krajoznawstwa, turystyki i historii. W okresie minionej kadencji do konkursu zgłoszono 91 prac napisanych przez 125 uczniów z 57 szkół z Dolnego Śląska.

Komisja Krajoznawcza prowadzi miesięcznik pn. Informator Krajoznawczy publikowany na stronie internetowej Oddziału. W omawianym okresie ukazało się 43 numery pisma.

Z kolei Regionalna Pracownia Krajoznawcza Karkonoszy wydawała Zeszyty Historyczne, które m.in. w 2022 roku na 7. Międzynarodowym Konkursie „Najlepsze wydawnictwa o górach” w ramach 25. Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie zostały wyróżnione I. Miejscem.

Komisja Turystyki Motorowej prowadzona przez Jana Tyczyńskiego co roku organizuje rajdy motorowe. W minionej kadencji w 40 rajdach wzięło udział 361

załóg złożonych z 1100 osób. W komisji działa także Klub Turystyki Motorowej „Jelonek” prowadzony przez Mariana Kuca.

Komisja Turystyki Narciarskiej prowadzona przez Jana Jabłońskiego znana jest z organizowania Ogólnopolskiego Rajdu Narciarskiego „Karkonosze”. Jest to najstarsza tego typu impreza w Polsce. Do tej pory odbyło się już 68 jej edycji.

Piotr Gryszel prowadzi Koło Przewodników Sudeckich zrzeszające przewodników posiadających uprawnienia na Sudety ale nie tylko. Jest to największe tego typu kolo w Polsce działające ponad 70. lat. Należy do niego ponad 300. przewodników. Koło organizuje bezpłatne spotkania szkoleniowe dla swoich członków. Doceniając rolę Koła władze miasta Jelenia Góra w 2024 roku ufundowały Jelonka Przewodniczka, który został ustawiony przed ratuszem jeleniogórskim.

Dodam tylko, że Oddział PTTK „Sudety Zachodnie” prowadzi dwuletnie kursy dla kandydatów na przewodników sudeckich.

Koło PTTK „Świeradowskie orły” prowadzone przez Teresę Fierkowicz powstałe w 2022 roku znane jest m.in. z organizacji spacerów pt. „Marszobieg z Flinsem po zdrowie”.

Przy oddziale działają także koła: Nauczycielskie i Wojskowe oraz przy Karkonoskim Sejmiku Osób Niepełnosprawnych. W 2024 roku została utworzona Komisja Turystyki Seniorów i Osób Niepełnosprawnych pod przewodnictwem Janusza Turakiewicza.

Oddział PTTK „Sudety Zachodnie” opiekuje się 906 kilometrami szlaków turystycznych, które są odnawiane średnio co trzy lata. Dlatego szlaki turystyczne w naszym regionie uważane są w skali całego kraju za wzorcowe.

Na koniec 2025 roku do oddziału należało 844 członków z opłaconą składką. Jeśli chodzi o kadre programową to w sumie jej członkowie posiadają 468 uprawnień. Są to: przewodnicy turystyki górskiej, pieszej, kolarskiej, kajakowej, motorowej, narciarskiej, imprez na orientację; a także: instruktorzy narciarstwa, krajoznawstwa, ochrony przyrody, opieki nad zabytkami, fotografii krajoznawczej i przewodnictwa.

Trzeba podkreślić, że działalność Oddziału PTTK Sudety Zachodnie opiera się przede wszystkim na pracy społecznej jej kadry programowej. Oczywiście oddział posiada biuro prowadzone przez Andrzeja Mateusiaka, jednak bez wsparcia finansowego wiele imprez nie mogło by się odbyć w takiej skali jak to ma miejsce. Stale

wspomagają nas jednostki samorządowe. Są to: Powiat Karkonoski, miasto Jelenia Góra i Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Bardzo dobrze układa się nam współpraca z Karkonoskim Parkiem Narodowym, z Muzeum Karkonoskim, Muzeum Przyrodniczym, jeleniogórskim Oddziałem Archiwum Państwowego, jeleniogórskim Stowarzyszeniem Żołnierzy Radiotechników Radar, Książnicą Karkonoską czy Dolnośląską Organizacją Turystyczną.

Od lewej: Jacek Potocki, Aleksandra Trytek, Krzysztof Tęcza, Monika Glowacka, Daniel Czaja.

Patrząc na powyższe zestawienie nic dziwnego, że delegaci biorący udział w zjeździe udzielili absolutorium ustępującemu zarządowi i okazali zaufanie nowo wybranym członkom zarządu na kolejną kadencję.

W dniu 21 marca 2026 roku delegaci wybrali do Zarządu Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” następujące osoby:

Krzysztof Tęcza – prezes

Monika Glowacka – wiceprezes

Aleksandra Trytek – sekretarz

Daniel Czaja – skarbnik

Jacek Potocki – członek

Komisja Rewizyjna to:

Jerzy Górski – przewodniczący

Piotr Gryszel – wiceprzewodniczący

Ewa Kiraga-Wójcik – sekretarz

Ewa Parafinowicz – członek

Robert Nowak – członek.

Bogusław Jasiński i jego najnowsza książka

W 2025 roku nakładem wydawnictwa ETHOS ukazała się najnowsza książka Bogusława Jasińskiego – mieszkańca Karpacza zauroczonego Karkonoszami. Myślę, że to akurat żadne zaskoczenie. Bogusław dla nas jest nie tylko filozofem, pisarzem czy reżyserem teatralnym ale także człowiekiem zakochanym w otaczających go wzgórzach i dolinach. Mieszkając wysoko w górach ma możliwość codziennego wychodzenia w piękny teren ale i świat okryty tajemniczością. Wydawałoby się to nic nadzwyczajnego, w końcu każdy z nas, mieszkańców naszego regionu, w jakimś sensie jest zakochany a co najmniej zauroczony Karkonoszami. Bogusław jednak otaczający go świat traktuje inaczej niż przeciętny Kowalski. Jego postrzeganie otaczającej go przyrody czy wspaniałych widoków jest odbierane jako coś niby naturalnego ale z dozą tajemniczości, z próbą sprawdzenia swojego organizmu podczas wielogodzinnych biegów czy jazdy na rowerze albo pływania. Podczas tych morderczych zmagañ Bogusław stara się zapanować nad swoim ciałem. Czy mu się

udaje, czy nie, dowiemy się właśnie z jego najnowszej książki. Dowiemy się z niej także jak odnajduje się człowiek patrzący na wszystko oczami filozofa, człowieka próbującego powiązać wysiłek fizyczny ze swoim ego.

Ponieważ sama lektura książki nie do końca odpowie na pytanie czy mu się to udaje zorganizowaliśmy w sobotę 21.03.2026 roku w Muzeum Carla i Gerharta Hauptmannów w Szklarskiej Porębie (Oddziale Muzeum Karkonoskiego) spotkanie autorskie. To właśnie w miejscu równie magicznym jak miejsce zamieszkania naszego bohatera podjęliśmy próbę ustalenia tego. Piszę miejscu magicznym bo to właśnie tutaj, w tym domu mieszkał Gerhart Hauptmann pisząc swój dramat „Tkacze” za który w 1912 roku dostał nagrodę Nobla w dziedzinie literatury. Bo przecież to tutaj, w tym domu mieszkał Carl Hauptmann pisząc swoją najlepszą książkę „Księga Ducha Gór”, która wdarła się w „krajobraz” Gór Olbrzymich” pozostawiając piętno uzależnienia. To właśnie po jej lekturze wielu ludzi zakochując się w tych pięknych ale i tajemniczych terenach dalsze swoje życie postanowiło związać z nimi na stałe.

I właśnie Bogusław mieszkający nieopodal Wilczej Poręby również żyje w tak magicznym miejscu, miejscu wyzwalającym w nim nie tylko chęci do życia, do podziwiania otaczającego go piękna ale do bycia częścią tego piękna, do współistnienia w tym pięknie oraz do dzielenia się tym pięknem z tymi, którzy jeszcze go nie znają.

Bogusław Jasiński na ponad 200 stronach książki stara się przekazać swoje rozważania dotyczące jego treningów przed startami w maratonach czy triathlonach. Bo przecież fakt, że człowiek w jego wieku daje radę przebiec tak mordercze trasy nie jest wcale oczywisty. Wielu młodszych nawet by się na taki wyczyn nie odważyło.

Autor opisuje podejmowane wyzwania w sposób niekonwencjonalny, pisze o nich z pozycji filozofa. Możliwe, że ten sposób przedstawienia nie dotrze w pełni do czytelnika ale wczytując się uważnie w tekst można poznać jego sposób podejścia do treningu. A czy sposób ten nam będzie odpowiadał czy będzie dla nas ciekawy

czy nas odsunie a może nawet odstraszy od podejmowania podobnych wyzwań zależy już będzie tylko od nas samych. Od tego jak zrozumiemy jego zapatrywanie na, według nas, proste zadania.

Aby poprowadzić rozmowę z autorem tej ciekawej pozycji pt. „Ostatnich zjada życie. Naturalnie o bieganiu i triathlonie”, przeczytałem ją z wielką uwagą porównując to co tam zostało przedstawione z moimi „wyczynami” górskimi. Choć co prawda nie mogę równać się z tym rzeńskim „młodzieńcem”.

Gdzież mi do niego. Nie mniej nasunęło mi się kilka myśli, które zawarłem w konkretnych pytaniach do autora.

Przede wszystkim odniosłem się do treści wstępu, w którym autor stawia pytanie: „O czym ma być ta książka? Zatem pytam autora czy już wtedy wiedział o czym będzie pisać czy wstęp ułożył po napisaniu książki? Zapytałem o relację ciało – umysł, bo nie do końca zdajemy sobie sprawę jak ważnym podczas codziennego treningu jest właśnie ta relacja. Zapytałem o to jak autor radzi sobie z bólem, który

często jest częścią treningu czy o drobiazgi, które niby nieistotne a jednak często są przyczyną niepowodzenia osiągnięcia założonego wyniku.

Bogusław Jasiński bardzo szczegółowo odpowiadał na pytania co spotkało się z dużym zainteresowaniem ze strony słuchaczy. Konkretnie wyjaśniał nam dlaczego podczas treningu zachowuje się w ten a nie inny sposób.

Autor naświetlił nam dlaczego wysiłek wnoszony podczas treningu można traktować jak nałóg ale w pozytywnym tego słowa sensie. Bo przecież każdy wysiłek, nawet ten największy, w końcowym rezultacie wpływa na nasz organizm zwiększając jego odporność, kondycję czy choćby poprawiając nasz nastrój.

Rozmowa z autorem trwała ponad dwie godziny i gdyby można było to ze względu na zainteresowanie słuchaczy pewnie nie skończyłoby się tak szybko. Jednak ci, którzy zabrali z sobą jego najnowszą książkę będą mogli po jej lekturze odnieść się do zawartych w niej przemyśleń.

Oficjalne otwarcie Roku PTTK na Dolnym Śląsku

Sejmik Województwa Dolnośląskiego podjął uchwałę nr XIX/467/2025 ustanawiającą rok 2026 w Województwie Dolnośląskim Rokiem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na Dolnym Śląsku. Jest to związane z 75. rocznicą działalności PTTK oraz 80. rocznicą działalności Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze.

Uzasadnienie tej decyzji zostało zawarte w rezolucji Sejmiku Województwa Dolnośląskiego. Brzmi ono następująco:

Od 75. Lat na Dolnym Śląsku działa Polskie Towarzystwo Turystyczno-krajoznawcze oraz od 80. Lat jeden z najprężniej działających oddziałów w Polsce, Oddział PTTK „Sudety Zachodnie w Jeleniej Górze”.

Województwo Dolnośląskie jest jednym z najbardziej atrakcyjnych obszarów turystycznych Polski. Wynika to z dużego zróżnicowania wysokościowego terenu,

bogatej fauny i flory, zasobów mineralnych, istniejącej tu bazy turystycznej, a nade wszystko walorów krajoznawczych, w skład których zaliczyć należy nie tylko piękno krajobrazu, liczne pomniki i osobliwości przyrody, ale głównie olbrzymie bogactwo historii i kultury tej ziemi. Ruch turystyczny w naszym regionie ma bardzo bogatą historię. Szczególne miejsce w popularyzowaniu wiedzy o naszym regionie zajmuje **Polskie Towarzystwo turystyczno-Krajoznawcze – PTTK.**

PTTK na Dolnym Śląsku zostało oficjalnie utworzone w 1950 roku. Obecnie działa tu 21 Oddziałów PTTK. To olbrzymi potencjał społeczny, który przekłada się na bardzo dużą liczbę wyszkolonych fachowców (instruktorów turystyki kwalifikowanej, przewodników, przodowników). System szkolenia kadr pozwolił na organizowanie imprez turystycznych i krajoznawczych we wszystkich dziedzinach turystyki, z zapewnieniem najwyższego poziomu bezpieczeństwa osób w nich uczestniczących. Dla większej znajomości wiedzy o naszym kraju i regionie stworzono system zdobywania odznak turystycznych i krajoznawczych, który cieszy się nieustannie wielką popularnością. Najpopularniejsze to Górską Odznaką Turystyczną, Odznaką Turystyki Pieszej, Odznaką Krajoznawczą Polski. Corocznie odznaki te zdobywają dziesiątki tysięcy osób. A na Dolnym Śląsku stworzono dodatkowo cały system odznak regionalnych.

PTTK, dla bezpiecznego wędrowania, dzięki posiadaniu wyszkolonych znakarzy szlaków turystycznych, dba o prawidłowe utrzymanie istniejących szlaków, ale również wytycza nowe.

PTTK prowadzi także działalność wydawniczą m. in. w zakresie opracowań krajoznawczych, przewodników i map turystycznych.

PTTK podjęło pierwsze próby utworzenia zorganizowanego ratownictwa górskiego w Sudetach. Stąd wywodzi się Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

Dzięki działaniom PTTK mamy nowe pokolenia przewodników i społeczność miłującą naturę, wojowników jej obrony i szerzenia wiedzy o naszym regionie.

*Przewodniczący
Sejmiku Województwa Dolnośląskiego
Jerzy Pokój*

Podziękowanie przekazane od ZG PTTK odbiera przewodniczący Sejmiku Dolnośląskiego Jerzy Pokój.

To tyle jeśli chodzi o oficjalny dokument.

Ponieważ działalność PTTK na Dolnym Śląsku to setki zorganizowanych imprez turystyczno-krajoznawczych, tysiące wycieczek, konkursy krajoznawcze, imprezy we wszystkich dziedzinach turystyki, wydawnictwa krajoznawcze, ale także tysiące kilometrów utrzymywanych w dobrym stanie szlaków turystycznych. Towarzystwo jest postrzegane, i słusznie, jako pierwsze do którego zgłaszają się chętni by skorzystać z proponowanej oferty. Członkostwo w PTTK daje wiele konkretnych korzyści. Przede wszystkim możliwość uczestniczenia w profesjonalnie przygotowanych wędrownkach, możliwość zdobywania nowej wiedzy o regionie, zawierania nowych znajomości. W ramach rocznej składki członkowskiej zawarte jest ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków. Legitymacja członkowska daje możliwość uzyskania upustów w obiektach turystycznych, sklepach sportowych i wielu firmach związanych z turystyką. Poza tym pasjonaci, którzy chcieliby czegoś więcej niż tylko korzystania z dobrodziejstw uczestniczenia w imprezach organizowanych przez PTTK mogą skorzystać z licznych szkoleń i

kursów dających, po zdanych egzaminach, uprawnienia do organizacji owych imprez. Stają się oni wtedy działaczami kadry Towarzystwa i mogą realizować swoje pasje w znacznie większym zakresie dzieląc się nimi z innymi.

Podziękowanie od ZG PTTK odbiera wicemarszałek Wojciech Bochnak.

Województwa Dolnośląskiego Impulsem do ogłoszenia roku 2026 Rokiem PTTK na Dolnym Śląsku oprócz 75. rocznicy działalności PTTK była 80. rocznica działalności Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze. Warto wiedzieć, że Oddział PTTK „Sudety Zachodnie” powstał dokładnie 28 sierpnia 1946 roku jako Dolnośląski Oddział Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

Rok 2026 czyli rok naszego święta rozpoczynamy organizacją Dolnośląskiego Finału Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę” 2026, który ma zachęcać dzieci i młodzież do poznawania Ziemi Ojczyściej, promowania Małych Ojczyzn, dziedzictwa narodowego oraz osiągnięć czasów współczesnych.

Już pod koniec lutego zaprosiliśmy turystów na 56. Edycję Rajdu na Raty wymyślonego przez Członka Honorowego PTTK Ligenzę vel Ozimka. W roku

obecnym odbędzie się ponad 40 wycieczek pieszych. Ich uzupełnieniem będą wycieczki autokarowe podczas których będziemy zwiedzać inne regiony Polski. W marcu odbyła się 69. Edycja Ogólnopolskiego Rajdu Narciarskiego „Karkonosze” podczas którego turyści doskonalili swoje umiejętności narciarskie podczas zwiedzania Karkonoszy i Gór Izerskich.

Turystów motorowych zapraszamy do uczestnictwa w Rajdach Motorowych dających możliwość zwiedzania mniej znanych obszarów. Zapraszamy również na wycieczki kolarskie oraz do brania udziału w wystawach kolekcjonerskich organizowanych przez Podkomisję Kolekcjonerstwa.

Przedstawiciele poszczególnych oddziałów PTTK przybyli na uroczystość.

Oficjalne otwarcie Roku PTTK na Dolnym śląsku miało miejsce 27 marca we Wrocławiu podczas Międzynarodowych Targów Turystyki i czasu wolnego.

To tam odbyło się specjalne spotkanie przedstawicieli dolnośląskich oddziałów PTTK z władzami samorządowymi. Po obejrzeniu przygotowanego na tę okazję filmu promującego walory krajoznawcze naszego regionu oraz ukazującego

wystąpienia prezesów Oddziałów PTTK miały miejsce wystąpienia przedstawicieli wspomnianych władz.

Bardzo pięknie i ciepło o Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym wypowiadał się przewodniczący Sejmiku Dolnośląskiego Jerzy Pokój, który w życiu prywatnym również jest członkiem PTTK. Jest także przewodnikiem sudeckim i ratownikiem górskim. Z wielkim sentymentem wspominał o sierpniowych spotkaniach przewodników na Śnieżce ale przede wszystkim podkreślił rolę działaczy PTTK stawiając ich za wzór pracy dla innych, przede wszystkim dla młodzieży.

W imieniu marszałka głos zabrał wicemarszałek pan Wojciech Bochnak. Odniósł się on do pracy wykonywanej przez działaczy PTTK mówiąc, że podziwia ją, podziwia jej wyniki. Stwierdził, że budowana przez nas tożsamość regionalna dolnoślązaków to coś nie do przecenienia. Pokazywanie piękna naszego regionu, jego przyrody, zabytków i innych walorów krajoznawczych pomagają młodym ludziom nie tylko poznawać miejsca w których mieszkają ale wyzwalają w nich poczucie ich wartości co przekłada się na dumę, że to właśnie tutaj toczy się ich życie.

Przedstawiciel Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej Jakub Fejga dziękując nam za naszą pracę stwierdził, i słusznie, że to właśnie PTTK, a konkretnie poszczególne oddziały PTTK wykonują tą najważniejszą pracę. To ich działacze organizują i przeprowadzają imprezy gromadzące rzesze turystów. Natomiast DOT będący organizacją z założenia wspierającą tego typu działania może dzięki tej pracy promować nasze produkty turystyczne zarówno w kraju jak i za granicą. Dlatego DOT bardzo chętnie wspiera działania PTTK i jest wdzięczny za wszystkie działania podejmowane przez poszczególne oddziały PTTK.

Oczywiście głos zabrali także przedstawiciele PTTK.

Pierwszy wystąpił Jacek Potocki pełniący funkcję przewodniczącego Dolnośląskiego Porozumienia Oddziałów PTTK. Przede wszystkim uzmysłowił obecnym, że Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze na Dolnym Śląsku to ponad 6200 członków. To jest właśnie siła naszej organizacji. W imprezach turystycznych zorganizowanych przez oddziały PTTK w naszym regionie wzięło udział ponad 27 tysięcy uczestników. Jeśli chodzi o kadrę to mamy ponad tysiąc osób posiadających różnego rodzaju uprawnienia pozwalające im organizować imprezy w różnych dziedzinach turystyki. Ważnym przyczynkiem do bezpiecznego wędrowania jest fakt utrzymywania w dobrym stanie szlaków turystycznych. Na Dolnym Śląsku PTTK utrzymuje ponad 6 tysięcy kilometrów szlaków.

Oczywiście organizacja imprez turystycznych, a przede wszystkim utrzymywanie w dobrej kondycji szlaków turystycznych wymaga wsparcia finansowego i tu nie do

przecenienia jest rola Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, dlatego Jacek Potocki podziękował za to wsparcie.

Wyróżnieni działacze PTTK.

Wiceprezes ZG PTTK Waldemar Osypiuk potwierdził słowa poprzednika stwierdzając, że samorząd jest naturalnym partnerem w budowaniu i rozwoju turystyki społecznej, turystyki dla wszystkich. Przedstawił także inne liczby jeśli chodzi o nasze Towarzystwo. W całym kraju PTTK liczy ponad 67 tysięcy członków. W zeszłym roku PTTK zorganizowało ponad 28 tysięcy przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczych w których wzięło udział ponad 600 tysięcy osób. Ogólnie PTTK opiekuje się ponad 65 tysiącami kilometrów szlaków turystycznych. Najważniejszym jednak dobrem Towarzystwa są jego członkowie, przedstawiciele kadry programowej.

Podziękował także Sejmikowi Dolnośląskiemu za podjęcie uchwały o ogłoszeniu roku 2026 Rokiem PTTK na Dolnym Śląsku. Wspomniał także, że inicjatywa tego wydarzenia wyszła z Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze.

Wspólnie z sekretarzem generalnym ZG PTTK kol. Pawłem Mordalem wręczyli stosowne podziękowania przedstawicielom władz samorządowych.

Najbardziej jednak uroczystą częścią naszego spotkania było wręczenie Odznak Honorowych Zastużony dla Dolnego Śląska. Wśród wyróżnionych są: Wojciech Osypiuk (złota) i Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie 4. Regionalnej Bazy Logistycznej we Wrocławiu (złota).

49. spacer historyczno-krajoznawczy – do Muzeum Przyrodniczego

Na 49. spacer historyczno-krajoznawczy organizowany przez Muzeum Karkonoskie i Regionalną Pracownię Krajoznawczą Karkonoszy działającą przy Oddziale PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze zaprosiłem do Muzeum Przyrodniczego w Jeleniej Górze Cieplicach.

Ponieważ jeszcze nie byliśmy w tym muzeum a akurat jest tam prezentowana wystawa czasowa pt. „Trylobity - rycerze pradawnych mórz” nadarzyła się okazja połączyć zwiedzanie placówki i dowiedzenie się czegoś ciekawego z pradawnych czasów kiedy to jeszcze po Ziemi nie chodzili ludzie.

Trzeba przyznać, że wiadomości przekazane przez oprowadzającą nas Dominikę Pawłowską były tak wyczerpujące, że uczestnicy spaceru nie znaleźli zbyt wielu pytań do tego tematu.

Gwoli wyjawienia Trylobity to wymarłe 250 milionów lat temu opancerzone stawonogi, które przez miliony lat dominowały w środowiskach morskich przystosowując się do zajmowanych środowisk. Dzisiaj pozostały po nich tylko skamieniałości. Zważywszy jednak na to, że w późniejszym okresie kiedy dopiero tworzyły się znane nam dzisiaj kontynenty i skorupa ziemska przesuwała się nieustannie, ich pozostałości zostały „rozwleczone” w

najdalsze zakątki świata. Dlatego można znaleźć je niemal wszędzie, nie wyłączając z tego terenów naszego kraju.

Oczywiście wystawa prezentowana w jeleniogórskim muzeum jest niewielką częścią olbrzymich zbiorów zgromadzonych w Muzeum Geologicznym w Warszawie skąd została wypożyczona.

Pani Dominika zaprezentowała nam także zbiory przyrodnicze zgromadzone w muzeum. Przybliżyła historię tworzenia zbiorów w okresie powojennym. Z zaprezentowanych ciekawostek uczestnikom spaceru w pamięci zapadł piękny okaz nosorożca, który jakby nie patrzeć występuje tutaj dwupostaciowo. Przy wejściu do muzeum znajduje się jego szkielet a na piętrze możemy podziwiać go w całej okazałości. Dzięki bowiem zachowanej skórze spreparowano jego postać. A właściwie jej postać bo to była samica.

Nie mniej ciekawym okazem jest potężny jeleń oraz wyróżniająca się na tle innych postać Ducha Gór zmontowana z różnych części zwierząt. Od razu podam, żeby sprawa była jasna, wszystkie pozyskiwane obecnie zwierzęta na eksponaty do muzeum są to zwierzęta z różnych ogrodów zoologicznych, które zakończyły swój żywot w sposób naturalny albo wskutek jakiejś choroby. Część z nich pochodzi z wypadków komunikacyjnych. Nie ma tu mowy o celowym uśmiercaniu zwierząt w celu pozyskania eksponatów.

Bardzo ładnie prezentuje się wystawa poświęcona zwierzętom żyjącym w górskich ostępach, jest ona zgrabnie pomyślana i wywołuje niesamowite reakcje wśród widzów. Ciekawie prezentuje się kolekcja ptaków pokazana o różnych porach roku czy kolekcja motyli.

Jeśli ktoś myśli, że jedząc na śniadanie dwa jajka kurze, naje się do syta to powinien przyjść do muzeum i obejrzeć kolekcję jaj ptasich tu zgromadzoną. Zobacz wtedy, że można najeść się daniem z jednego jaja ale za to jakiego!

Muzeum posiada jeszcze dużą kolekcję grzybów oraz dział historyczny w którym znajdują się oprócz przedwojennych eksponatów pochodzących jeszcze z czasów ich właścicieli – rycerskiego rodu Schaffgotschów - meble muzealne zamawiane przez nich w renomowanych firmach londyńskich.

Dziękuję pani Dominice Pawłowskiej za ciekawe i wyczerpujące oprowadzanie. Dodam tylko, że po wyjściu z muzeum wiele osób deklarowało, że wróci tu ponownie z rodzinami czy znajomymi. Dyrektorowi muzeum panu Adamowi Łaciukowi gratuluję takich pracowników.

Po tak dogłębnym zwiedzaniu muzeum zabrałem wszystkich na drugą część spaceru podczas której przypominaliśmy sobie obiekty odwiedzone przez nas w poprzednich spotkaniach historyczno-krajoznawczych. Zaprezentowałem także obiekty, które odwiedzimy w najbliższym czasie. Spacer zakończyliśmy na przystanku MZK Plac Piastowski.

Wydawca:

Komisja Krajoznawcza Oddziału PTTK "Sudety Zachodnie"

Jelenia Góra – marzec 2026

Tekst i foto: Krzysztof Tęcza